

Revista Liceului Național de Informatică Arad
Nr. 1/2022

Festivalul de Folclor „Numai cânt și voie bună”

Editura „Școala Vremii”
Arad, 2022
ISSN
ISSN – L

FOLCLORUL – PUNTE ÎNTRE GENERAȚII

Prin tematica propusă și diversitatea activităților, proiectul cultural Festivalul Regional de Folclor „Numai cânt și voie bună” susține implementarea și promovarea activităților educative extracurriculare și extrașcolare care subliniază diversitatea culturală a celor care învață și transformă educația într-un spectacol al minții, al sensibilității, al intuiției, al valorilor culturale naționale, al creativității, al gândirii critice și comunicării interculturale, promovând dialogul, toleranța, înțelegerea și respectul reciproc. Festivalul și, implicit, revista festivalului are numeroase beneficii, care vizează elevii, dar și alți factori educaționali implicați. Elevii vor fi sprijiniți să manifeste interes pentru explorarea orizontului cultural, moral și spiritual prin literatură populară, teatru popular, muzică și dans popular, să contribuie la valorificarea elementelor de patrimoniu prin producerea și transmiterea de texte populare, muzică și dans popular. În ceea ce privește factorii educaționali, vor conștientiza rolul lor în formarea și dezvoltarea creativității și a viziunii naționale a elevilor, informând tinerii și comunitatea despre necesitatea valorificării patrimoniului cultural și spiritual la nivel național și internațional.

Nr. 1, Iulie 2022

Coordonatori:

Prof. Angelica-Maria Pamfiloiu

Prof. dr. Laura Orban

Coperta, grafica: prof. Liliana Lupșa

Tehnoredactarea: prof. Angelica-Maria Pamfiloiu

Festivalul - Concurs Regional de Folclor

„Numai cânt și voie bună”

...de la începuturi și până în prezent

*Profesor Angelica-Maria Pamfiloiu,
Liceul Național de Informatică Arad,*

Acest concurs, devenit ulterior festival, s-a născut dintr-un gând care mi-a încolțit de multă vreme: voi am o acțiune extrașcolară la care lumea să râdă, să se simtă bine... voi am să ieşim puțin din tiparul clasic de concursuri cu mesaje rigide care să impună reguli în care materialele au conținuturi științifice, mult prea serioase, mult prea „didactice”! Voi am ca singura REGULĂ să fie UMORUL. Și unde puteam găsi mai mult râs decât în graiul nostru popular?... Românuș e celebru prin felul în care știe să transforme orice dramă în glumă!

„Poporul ăsta vreți voi să-l opriți să râdă? De minciună, de ridicol, de prostie, de hoție, de vorbele umflate. De 2000 de ani poporul ăsta râde, râde cu sau fără voia cuiva”, spunea marele **Toma Caragiu** în inegalabilul film „Actorul și sălbaticii”, iar scriitorul **Ioan Slavici** ne îndemna în romanul „Mara”: „Să râzi când îți vine să plângi și să plângi numai când îi vezi și pe alții plângând”!

Așadar, un concurs, timid la început, în 2016, a captivat în fiecare an și celelalte județe ale țării și chiar din Republica Moldova. Structurat pe patru secțiuni (Forme ale monologului popular, Forme ale spectacolului popular, Dans popular cu strigături și Caricatură), în pandemie a trebuit să ne adaptăm, renunțând la secțiunile de dans și spectacol (ca să nu se „infecteze” copiii) și introducând o secțiune prin prezentare Power Point a unui obicei local.

Sălile festive ale școlii noastre (că avem două) au fost neîncăpătoare, școala noastră a fost un spectacol de culoare și cântec care a adus bucurie și zâmbete nu doar participanților și organizatorilor sau juriului, ci și vecinilor de la blocurile învecinate.

Am încercat, în fiecare ediție, să fiu o prezență discretă, nu apar în poze și nu țin discursuri, acțiunea nu e a mea, e a celor care s-au implicat și s-au străduit să iasă totul bine. Au existat și poticneli, și nemulțumiri din partea celor „omișii” din grabă sau din greșeală, au existat și lacrimi, dar, după momentul premierii și reunirea organizatorilor și a juriului la o „masă rotundă” la care am „respirat” după toată tensiunea acumulată, a trecut tot: și tensiune, și oboseală, și lacrimi...

Și am mai încercat ceva: să nu plece niciun copil cu „mâna goală”! Dincolo de reguli și regulamente, toți copiii au luat un premiu sau mențiune. Nu am putut să trec peste momentele în care, în urma altor concursuri la care am participat, vedeam copii triști și plângând că străduința lor nu a fost deloc apreciată. Un copil care participă trebuie apreciat... Copiii trebuie să zâmbească, să râdă! Un zâmbet din partea unui elev sau fost elev face mai mult decât orice „mulțumesc”...

Îi mulțumesc doamnei director Maria Pașcalău care, deși în 2016 a privit cu scepticism „doar faza locală”, m-a încurajat cu sfaturi și „directive” pentru bunul mers al concursului. A insistat mereu pentru o imagine impecabilă a modului în care am primit oaspeții, concurenții și juriul. La fiecare ediție am încercat să învățăm din poticnelile vechii ediții, dar am învățat că mereu va fi cineva care va spune „asta se putea face altfel”!

După ce aplauzele ediției se sting, tot ce rămâne este scena goală, sala festivă și curtea școlii răvășite, dar, mai ales, sentimentul de liniște și fericire...

Transmiterea fondului de valori ale creației populare

**Profesor coregraf Maria Seraz,
Palatul Copiilor Baia Mare**

În furtunile veacului, obiceiurile și tradițiile strămoșești au rămas neclintite păstrând valori autentice ale culturii populare tradiționale. Copiii trebuie îndrumați să-și îndrepte atenția spre fondul străbun de valori artistice și documentare pentru a-l aprofunda, a-l iubi și a-l răspândi.

Noi, dascălii, suntem chemați să-i îndrumăm în acest sens. În cadrul activităților de educație muzicală, plastică și de activități practice, a vizitelor la muzee, spectacole a serbărilor școlare, respectând particularitățile de vârstă, putem să-i facem pe copii să pătrundă în tainele comorilor înțelepciunii și creației populare. Ei trebuie să cunoască muzica populară, dansurile, costumele populare românești. Cunoașterea obiceiurilor și a tradițiilor populare locale are o importanță deosebită, datorită conținutului de idei și de sentimente, a faptelor care oglindesc trecutul bogat și valorile poporului nostru. Baladele, cântecele, doinele, arta ceramică, sculptura în lemn și piatră, țesăturile populare și portul popular, dansurile alcătuiesc un inestimabil patrimoniu spiritual, care oglindește în modul cel mai elocvent forța creatoare și geniul poporului nostru. Cea mai mare parte a poeziei populare românești este cântată. În cadrul cântecului popular vocal, muzica și poezia alcătuiesc un tot inseparabil. În cadrul colindelor, de cele mai multe ori, textul este recitat, uneori prezintă o melodie simplă, ritmică, lesne învățate de copii. De obicei, colindul îl încep copiii, căci *"încorârarea vârstei oferă condiția prealabilă de puritate socială, garanție sigură a eficienței urărilor"* (Ov. Bârlea, Folclorul românesc).

Portul popular vine să completeze frumusețea și bogăția patrimoniului artistic al poporului nostru. Cele învățate încă de la vârste timpurii, constituie suport durabil al achizițiilor culturale din anii următori ai școlii.

În procesul de învățare multe sunt momentele de satisfacție și bucurie pe care le trăiesc cei implicați, dar maxima încărcătură emoțională se dezvoltă în timpul serbărilor școlare. Importanța unor asemenea activități este deosebită pentru că: ele largesc orizontul spiritual al copiilor și contribuie la acumularea de noi cunoștințe; îmbogățesc și remontează viața afectivă stimulând sentimente nebănuite sau dezvoltând pe cele slab manifestate anterior; contribuie la dezvoltarea simțului de răspundere prin dorința de reușită; favorizează concentrarea atenției pe parcursul desfășurării programului; prezența spectatorilor (părinți, bunici, cadre didactice) trezește în copil energia de a învinge timiditatea, stimulează independența de acțiune.

Serbările aduc lumină în sufletul copiilor, dau aripi imaginației, creează o atmosferă plină de placere, bucurie. În transmiterea obiceiurilor și tradițiilor în serbările preșcolare am pornit de la ideea că nu există un alt element artistic care să poată fi aplicat multilateral în ansamblul procesului educațional ca serbările școlare. Pentru copii, ele reprezintă o distracție veselă, plăcută, iar pentru profesor constituie prilejul de a oferi mănușchiul bucuriei de-a lungul unui sir întreg de repetiții. Învățând copiii să desfășoare "Serbarea pentru Moș Crăciun", îi implicăm în interpretarea unor roluri pe care le joacă cu placere: capra, ursul, sorcova, uratul, colindatul.

Prin interpretarea rolurilor și pregătirea decorurilor pentru diversele "spectacole" urmărim atât un efect artistic cât și pedagogic, căutând un imbold pentru a trezi la copii dorința de a cunoaște și păstra tradițiile și obiceiurile strămoșești. Sensul unui spectacol va depinde de calitatea lui, de folosirea adecvată a costumațiilor și decorurilor, de participare afectivă a copilului. Costumele populare, ia și catrința, opincile, cămașa și ițarii sunt primenite și pregătite pentru spectacolul mult așteptat. Atmosfera de sărbătoare din sala de festivități, prin ornarea și decorarea cu elemente specifice sărbătorilor, constituie un alt prilej de bucurie pentru copii, ei descoperind tradițiile și obiceiurile practicate în timpul sărbătorilor de iarnă, simt și prețuiesc frumusețea obiceiurilor și

tradițiilor de Crăciun. În atmosfera spirituală a Crăciunului, interpretarea unor dansuri populare dă posibilitatea de a cunoaște sufletul țăranului român, raritatea portului și cântecului popular.

Dansurile populare prin frumusețea costumelor, a melodiilor sunt îndrăgite de copii și interpretate cu multă pasiune aproape la toate serbările. Cântecele populare întâlnite la toate serbările antrenează, tonifică și energizează gândirea, memoria, atenția, imaginația, creativitatea, spiritul de disciplină, prietenia. Dacă jocul și cântecul nu este trăit, nu poate pune în rezonanță corzile sufletești ale ființei umane.

Când priviți o serbare cu obiceiuri străvechi ale românilor, cu cântece și dansuri populare, gândiți-vă că priviți un moment, oglinda și sufletul acestui popor ce a considerat păstrarea tradiției o datorie și o onoare.

Bibliografie:

1. Bârlea, Ovidiu, *Folclorul românesc*, Editura Minerva, București, 1981;
2. Popescu, I. A., *Studiu de folclor și artă populară*, Editura Minerva, București, 1970;
3. Revista *Învățământul preșcolar*, nr. 1-2, 2000;
4. Arhivă personală – Fotografii

Coconi din Maramureș

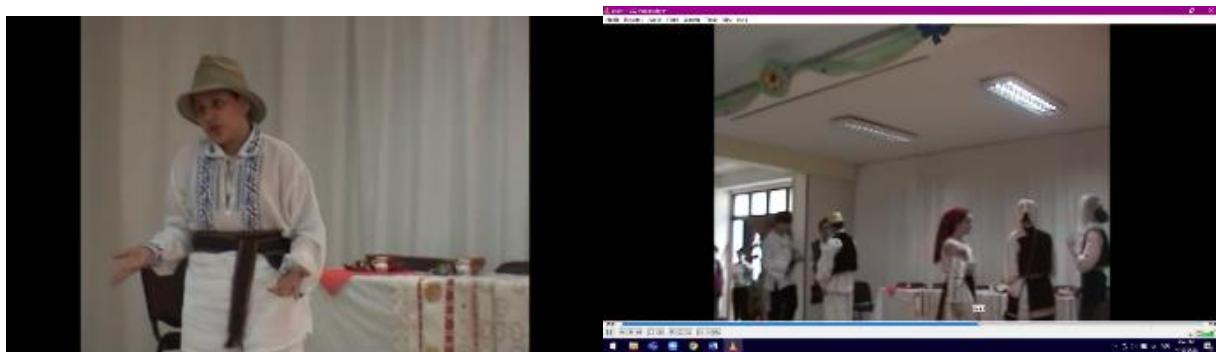
Refugiați în raiul tradiției și al umorului

**Profesor dr. Flavia-Simona Lupei,
Liceul Național de Informatică din Arad**

Lumea în care trăim, prin evoluția ei galopantă sub aspect tehnologic, social, politic, medical și militar, îndepărtează atât de mult omul de istoria sa și a neamului său, de obiceiurile și credințele înaintașilor, de starea atât de necesară de liniște și confort, încât o activitate de întoarcere la tradiții poate fi resimțită ca un refugiu în Eden. De asemenea, „momentele” de umor vindecă sufletele angrenate în uriașul mecanism al progresului din zilele noastre, pentru care nu mai există nici „timp de pierdut”, nici „chef de glumă”.

În ceea ce mă privește, îmi mărturisesc norocul, deosebita șansă de a putea participa, prin elevii pe care i-am coordonat, de șase ani încă, la Festivalul de folclor „Numai cânt și voie bună”, inițiat și organizat mereu cu însuflețire și profesionalism de colega prof. Angelica Pamfiloiu, care a devenit, în foarte scurt timp, datorită atractivității și succesului înregistrat, o competiție cultural-artistică de nivel regional.

În anul 2017 am avut deosebita bucurie să constat că un elev din clasa a VI-a C, pe care o coordonam atunci ca profesor diriginte, dorește să-și continue participarea la festivalul menționat, la secțiunea „Forme ale monologului în grai popular”, nouă elevi din clasa a VI-a D, cărora le eram profesoară de limba și literatura română și-au dorit să se constituie într-o trupă de teatru popular, urmând să concureze la secțiunea adecvată opțiunii lor din cadrul concursului. Tot atunci, zece elevi din clasele a X-a A și B au ales să interpreteze la concursul de tradiție și umor un alai de nuntă. Întrucât texte populare autentice nu sunt atât de numeroase ca să poată asigura participarea la ediții consecutive a numeroși elevi, iar umorul nu este prezent în multe dintre cele existente, am creat texte în grai pentru concurenți. Elevului Moțiu Marius, interpretului de monolog, i-am cerut să relateze o întâmplare amuzantă trăită de el într-o vacanță la bunicii din Mehedinți. I-am prelucrat-o versificat, în grai oltenesc, în textul *Surpriza de după deal*. Pentru cei nouă elevi din clasa a VI-a D am conceput un *Dialog interetnic umoristic*. Împreună cu familiile elevilor, am procurat elemente de port popular oltenesc, moldovenesc și vestimentație pentru interpretul maghiarului, al germanului și al personajului de etnie rromă, precum și recuzită scenică rurală. Cu elevii de clasa a X-a, am imprimat o notă umoristică *Cerutului miresei*. Pentru vestimentația acestora, am împrumutat costume populare de la Centrul Cultural Județean Arad și am pus la dispoziția entuziaștilor actori obiecte de vestimentație din dotarea familiei mele și a rудelor mele apropiate: voal de mireasă și voal pentru mireasa falsă, buchetel de mireasă, coronițe de flori artificiale pentru fete, baticuri pentru soacre și nașă.

Cele mai plăcute au fost repetițiile, desfășurate fără ezitări chiar și în vacanța de primăvară, cu stângăcii inițiale și orientări pe parcurs, nu doar pentru actori, ci și pentru coordonator, plăcerea de a ne hrăni sufletește rădăcinile strămoșești, de a încerca timp și energie școlară bunicilor și străbunicilor noștri, unii în viață, alții în amintiri. Minunată a fost solidaritatea membrilor celor două echipe, dorința tuturor celorlalți de a-l sprijini pe cel care ar fi întâmpinat o anumită dificultate. Inclusiv după participarea în concurs, încărcați de o energie artistică la care nu doreau să renunțe, unii dintre membrii echipelor de teatru își recitau voioși și rolurile proprii, și pe ale colegilor lor. După doi ani, cu ocazia absolvirii gimnaziului pentru unii, a liceului pentru alții, încă erau evocate cu bucurie și amuzament momentele frumoase de la repetiții, de la concurs și frânturi de roluri. Rezultatele îmbucurătoare (Marius Moțiu – premiul al II-lea, cele două trupe de teatru – mențiune) încununaseră cu și mai multă satisfacție pregătirea și participarea tuturor.

La concurs i-am avut ca spectatori pe părinții elevilor, pe frații mai mici ai acestora, alte rude și cunoșcuți. În intervalul dintre concursul propriu-zis și premiere, în curtea liceului, la spectacolul folcloric oferit de organizatori, ne-am prins cu toții în horă, ne-am făcut fotografii, ne-am bucurat împreună ca la o sărbătoare națională. La concursul de tradiție și umor aveam – și elevi, și profesor – cea mai fericită ocazie să cităm, în inimile noastre, bine-cunoscutul vers al lui George Coșbuc „Sunt suflet în sufletul neamului meu”.

Semne ale vremii

*Profesor dr. Ionela Filipaş,
Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovsky” Nădlac*

Împreună cu elevii clasei a XI-a C de la Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovsky“ din Nădlac, am acceptat invitația de a porni pe urmele slovacilor veniți în acest oraș, cu scopul de a descoperi cultura și tradițiile acestora. Munca noastră a costat în elaborarea unui plan de acțiune, apoi în organizarea diferitelor ieșiri pe teren, în urma cărora am adunat materialele necesare. Fiecare și-a adus aportul, contribuind la concretizarea ideii inițiale: aceea de a scoate în evidență cât mai bine un alt *modus vivendi*, cel al comunității slovace din Nădlac.

Alegerea clasei a XI-a C nu a fost tocmai întâmplătoare, deoarece elevii acesteia sunt de naționalitate slovacă, fiindu-ne în acest fel mult mai ușor să stabilim contacte și întâlniri cu oamenii de la care am obținut informații. Astfel am pornit prin Nădlac fotografiind și ascultând fermecăți diverse relatări, pe care sperăm să le primiți cu mare interes, permîțându-ne să vă călăuzim într-o lume, aproape și totuși de departe de dumneavoastră: comunitatea slovacă din Nădlac.

Muzeul de aici pare a fi un loc unde timpul nu macină cu aceeași intensitate oamenii. Acest loc conține încă misterul vremurilor apuse, ce îl proiectează pe vizitator într-o poveste, aceea a unei familii slovace. Poți observa din depărtare hornul casei pe care odinioară se aşezau berzele, iar dacă vei continua povestea, trecând pragul porții, te vor întâmpina obiecte și lucruri ce vorbesc fiecare despre sine și despre acel *modus vivendi* al slovacilor. Oalele îți vor dezvăluи aducând din negura timpului miroslul îmbietor al mâncărurilor specific slovacilor, iar în curte, fântâna îți va spune prin susurul apei, câtor oameni le-a alinat setea. Îți vor atrage atenția lămpi cu diverse întrebuișări, urcioare care își poartă cu fală inscripționată data fabricației. Deodată ceasul adormit de pe perete îți sugerează că poate ai întinerit. Privești în tihă alte imagini: un radio vechi, un gelău de tăiat varză, un dulap care găzduiește alte taine, lumină și dacă îți-e sete, o ploscă cu apă. Afară, un venus din Nădlac îți încântă privirea, apoi un obiect de fabricare a cornetelor de înghețată. Îți poți cântări chiar în grame fericirea din suflet cu ajutorul unei balanțe. Apoi vizita grajdul de unde, ce-i drept, azi lipsesc animalele, dar au rămas să povestească paiele și geanta din piele, ce altădată purta cu sine merindea celui ce păștea vitele. Pe lângă casă se pot auzi, dacă asculti cu atenție, urletul morii sau scrâșnetul uneltelor agricole și din nou ochii văd urcioarele goale, fără apă, așteptând să fie umplute, cândva.

Scurtă istorie a evoluției interesului pentru folcloristica românească

*Profesor Crina Dima,
Colegiul „Csiky Gergely” Arad*

Primele culegeri de folclor românesc datează abia din secolul al XIX-lea. Din această cauză dovezile existenței culturii populare pot fi găsite în surse indirecțe: limbă, cronici, inscripții, opere literare, lucrări științifice românești și din alte limbi.

Un asemenea exemplu, nu lipsit de importanță, ne oferă versurile poetului maghiar Balassi Bâlint (1554 - 1594) din care au ieșit la iveală numele a două cântece românești după care se pot cânta versurile unei poezii ale poetului maghiar. Astfel sunt amintite melodiile românești „Savu nu lasă-n casă fata” (Az Szavu nu lasze'n fata olâh enek notâja) și „Ciobănița română care-și plâng ea oile rătăcite”.

Folclorul românesc își capătă semnificația sa prin operele Stolnicului Constantin Cantacuzino și Dimitrie Cantemir. Primul în Predoslovia la Istoria Tării Românești, se oprește asupra cântecelor bătrânești, socotindu-le documente istorice, iar Dimitrie Cantemir poate fi considerat, datorită operei sale capitale, Descrierea Moldovei, primul cercetător al etnografiei și folclorului românesc.

În opera lui Ion Budai Deleanu sunt integrate obiceiuri, cântece, proverbe, elemente miraculoase din basm. Iluministul autor al „Țiganiadei” admiră valoarea estetică a acestora. În comentariul operei găsim exprimat îndemnul spre culegerea poeziei populare „ca să nu cadă în uitare.” Nu este lipsit de interes în această schiță istorică a interesului pentru folclorul românesc puternica influență a cântecului popular în opera poetică a Văcăreștilor și a lui Costache Conachi, nici contribuția importantă a lui Anton Pann prin Cântece de stea din 1822, în care include, pentru prima dată, și folclor din mediul orășenesc.

Paralel cu Mihail Kogălniceanu, Costache Negruzzi (1808-1868) își expune și el ideile sale folcloristice, făcând o primă încercare de clasificare a cântecului popular. Fără să fie cuprinsătoare și pe deplin științifică, încercarea sa de catalogare distinge „cântecul ostășesc sau istoric, cântecul religios, cântecul dragostei sau al nunții, cântecul codrului sau voinicesc.”

În aceeași viziune se situează și Vasile Alecsandri (1821-1890), a cărui activitate literară este dominată de folclor. Alecsandri nu este numai culegător și ideolog, ci în opera sa aflăm un model de implementare între creația cultă și cea populară. Concepția sa se caracterizează prin aceleași coordonate ca și doctrina literară, crezul artistic al poeților maghiari, Petofi Sándor, Arany János: integrarea poeziei populare în literatură cultă este primul pas spre integrarea poporului în politică.

Alecsandri, în 1852, a tipărit cea dintâi mare colecție de folclor, intitulată Poezii populare, balade adunate și îndreptate. Colecția se deschide printr-o prefată, în care se face clasificarea poeziei populare: 1. Cântecele bătrânești sau balade; 2. Doine; 3. Hore.

Pe linia de orientare mitologică se axează și activitatea lui Atanasie Marian Marinescu (1830-1915) unul dintre primii colecționari ai poeziei populare în Transilvania. Colecția sa intitulată Poezia poporala. Colinde. Balade I., II. apare la Pesta (1859, 1867).

Bogdan Petriceicu Hasdeu (1838-1907) este cel care dă o concepție științifică folclorului și-i stabilește legăturile cu toate celelalte discipline: istorie, filologie, psihologie etc. El este inițiatorul direcției științifice în folcloristica românească, prin largirea noțiunii, prin cercetarea și adâncirea procesului de creație. Este autorul unui șir întreg de articole de folclor românesc în comparație cu teme și motive folclorice italiene, persane, sanscrite, franceze, grecești, bulgărești, sârbești etc. Hasdeu stabilește o clasificare folcloristică, pornind de la modalitățile de exprimare, fixând genul poetic, aforistic, narativ, distingând producții aparținând copilăriei, bărbătiei, bătrâneții.

Sub influența școlii lui Hasdeu s-a modelat activitatea folcloristică a lui Simion Florea Marian (1847-1907). Opera lui cuprinde culegeri de folclor și studii asupra creației populare. Studiile sale

privesc botanica și ornitologia, apoi toate obiceiurile în legătură cu nașterea, nunta și înmormântarea precum și cu sărbătorile de peste an.

După aceste câteva referiri, se impune să acordăm distinct câteva rânduri activității lui Bartok Bela (1881-1945). Aceasta pentru că este îndeobște recunoscută contribuția lui la cercetarea folclorului muzical românesc, la diversificarea și perfecționarea metodelor de culegere, cercetare. Bartok a simțit necesitatea de a circumscrive științific specificul național și de a determina împrumuturile, influențele ce s-au manifestat de la un popor la altul. De aceea el a cercetat nu numai folclorul maghiar, ci și cel slovac, ucrainean și mai cu seamă românesc, apoi cel arab și turc, precum și cel sârbo-croat. „El a fost muzicologul cu vederile cele mai largi și competente asupra folclorului din acest colț al Europei centrale și sud-estice și prin aceasta, fondatorul cercetării comparative pe baze științifice a melosului popular din această regiune.

Folcloristica, în condițiile noi, nu putea fi limitată numai la continuarea tradiției. Folosind rezultatele folcloristicii românești și pe cele străine, s-a desfășurat un proces de clarificare a principiilor și metodelor privind sensul nou al cercetărilor de folclor.

După opinia lui Mihai Pop folclorul a devenit „bun de consum,” și „ca și bunurile de consum, și cele folclorice sunt supuse modei.” Ce este însă acest folclor „bun de consum” și care este raportul lui cu folclorul tradițional, cine îl produce și sub ce formă se consumă? - sunt întrebări incitante, care stau și va trebui să se afle în prim-planul cercetărilor de azi și de mâine

Din acest motiv nu este întâmplător faptul că UNESCO a declarat distinct importanța folclorului și nu pe cea a bunurilor materiale, insistând asupra ocrotirii și răspândirii acestuia, contribuind astfel la păstrarea, revigorarea identității diferitelor grupări etnice. În esență UNESCO sprijină păstrarea culturilor tradiționale ca să-și mențină valorile culturilor locale, în condițiile fluxului globalizării.

Bibliografie:

1. BERNEA, Ernest, 1985, *Cadre ale gândirii populare românești*, Editura Cartea Românească, București;
2. BARTOK, Bela, 1956, *Dialectul muzical al românilor din Hunedoara*, în: „Însemnări asupra cântecului popular”, București;

Rolul serbărilor în valorificarea folclorului românesc

*Profesor învățământ primar Daniela Sandu,
Liceul Național de Informatică Arad*

Cu toții știm că arta noastră populară manifestată sub toate aspectele ei, reprezintă un ansamblu de creații. Ea definește creația care nu se înscrie în artele clasice sau moderne, ci e în general inclusă în producția meșteșugărească-tradițională sau casnică.

Activitatea coregrafică constituie un alt domeniu de manifestare a copiilor. Se poate distinge interesul pentru interpretarea simplă de dans, ca: hora, alunelul, jocul în perechi, prin intermediul cărora se valorifică tradițiile și folclorul nostru.

Minunata învățătoare, în cadrul activităților comune, a activităților alese, are posibilitatea descoperirii unor aptitudini artistice la copiii școlari. Aceste aptitudini și înclinații artistice pot fi descoperite mai ușor în urma unor testări individuale sau pe grupe de copii, în diferite domenii de activitate.

Aptitudinile și înclinațiile deosebite descoperite la copii în domeniile muzicale, literare, coregrafice și artistico-plastice pot fi valorificate în timpul programelor distractive, a șezătorilor, a teatrului de păpuși, dar mai ales în cadrul serbărilor din școală.

Serbările sunt evenimente deosebite, care încununează activitatea din timpul unui trimestru sau al unui an școlar, ca de exemplu sceneta anotimpurilor și au un rol educativ deosebit prin conținutul și încărcătura emoțională pe care o declanșează. Ocupă un loc important în activitatea instructiv-educativă, ele vizând nu numai depistarea și dezvoltarea aptitudinilor, ci și valorificarea potențialului creativ al copiilor.

Pentru ca o manifestare artistică să-și manifeste scopul, învățătoarea trebuie să aibă în vedere următoarele: pregătirea artistică la un nivel corespunzător a repertoriului; pregătirea organizatorică (popularizarea acțiunii, asigurarea ținutei vestimentare a copiilor, crearea unui decor adecvat).

Există momente în viața personală a copiilor școlari care sintetizează în ele amintiri drăguțe, printre care se numără și serbările, cu un farmec aparte. Scena creează copiilor posibilitatea de a-și manifesta din plin aptitudinile individuale ale personalității lor. Aceasta impune dezvoltarea intereselor copiilor pentru activitățile artistice și oferă prilejul de a valorifica unele aptitudini și de a recita expresiv, de a cânta melodios, de a dansa elegant, grațios etc. Interesele și aptitudinile le vom dezvolta în strânsă legătură cu celelalte procese și însușiri psihice ale copiilor: gândirea, limbajul, atenția, memoria, voința etc. Ca să poată da replica într-o scenă, copiii își pun în activitate gândirea și fac asociații între obiectele ce-i înconjoară, își însușesc expresii noi, memorează ceea ce trebuie să reproducă, iar conținutul acestora le formează sentimente și trăiri morale.

Activitățile artistice vizează în ansamblu problema valorificării înclinațiilor artistice ale copiilor, cu condiția ca acestea să fie bine organizate și cu un conținut adecvat vîrstei lor. Copiii cu reale posibilități de îndemânare, de creație, de recitare expresivă, de manifestare a simțului ritmic pot fi selecționați în redarea unei scenete sau chiar teatru de păpuși, la grupele mari. De asemenea, priceperile și aptitudinile dobândite în activitățile de educație muzicală se valorifică prin integrarea cântecelor, a jocurilor cu cântec, precum și a șezătorilor și a concursurilor, dar mai ales în cadrul serbărilor.

Este foarte important ca pregătirea serbării să nu se facă într-un timp scurt și mai ales să nu afecteze timpul destinat altor activități comune. Pregătirea unei serbări se realizează în modul cel mai potrivit în felul următor: poezile, cântecele și dansurile populare sunt incluse în planificarea educatoarei și predate în cadrul activităților comune, apoi repetate în timpul activităților alese. Un timp muncă se desfășoară individual, mai ales pentru testarea aptitudinilor și înclinațiilor artistice.

Din varietatea serbărilor organizate cele mai frecvente sunt: Serbarea Iernii, Sosirea Primăverii, Sfârșit de an școlar, Carnaval etc., și sunt prilejuri în care copiii prezintă programe culturale, fiind momente care le vor rămâne adânc întipărite în memoria și viața lor.

Programul unei serbări trebuie să cuprindă acele poezii, cântece, scenete care au o valoare artistică mai mare și care, datorită acestui fapt, declanșează impresii și emoții estetice mai puternice.

Montajele literar-artistice se pregătesc cu grijă de către învățătoare, stabilind genericul unui montaj, căutându-se versurile și cântecele adecvate, de autori consacrați. De asemenea, este important ca în selecționarea textelor să se țină cont de întinderea acestora, în funcție de posibilitățile particulare și de vîrstă copiilor participanți la serbare.

Reușita unei serbări este rezultatul unei bune pregătiri, asigurarea unei atmosfere calme și liniștite în timpul desfășurării acesteia. Serbarea de sfârșit de an școlar constituie de fapt o evaluare a aptitudinilor și înclinațiilor artistice dobândite și dezvoltate în cursul anului.

HAI MĂRII, LA SÂNZIENE

*Profesor învățământ primar Cristina Laura Opreanu,
Școala „Sfântul Ierarh Nicolae” Arad*

*Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai...*

... românul și-a cusut altițe, și-a împodobit cu crestături casele, porțile și fluierele doinioare, și-a creat povești depănate lângă cupitor, și-a legănat pașii în „horă”, și-a tăinuit cu grija ”dorul” și și-a făcut sălaș credinței în Dumnezeu.

Picurând, noii generații, din dulceața cântecului și viersului de foc, topite și născute în para sufletului românesc, nu facem decât să culegem roadele creației populare strămoșești.

Apropiindu-i pe copii de folclor, aceștia vor „învăța dragostea de țară, atitudinea morală demnă” (Emilia Comișel).

Poporul român având un simțământ adânc pentru frumusețile naturii, fiind prieten devotat al Creației Dumnezeiești și un smerit și blând ascultător față de Dumnezeu, au ieșit la iveală OBICEIURILE.

Anul 2021, conform structurii anului școlar, mi-a permis să pun în scenă Obiceiul „Sânzienelor”, care se serbează pe data de 24 iunie, când Biserica Ortodoxă prăznuiește Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul. Imaginația populară a închipuit Sânzienele ca pe niște fete foarte frumoase, care trăiesc îndeobște prin păduri sau pe câmpii, cel mai adesea, jucând. Ele sunt socotite zâne ale câmpului, dând puteri deosebite florilor și buruienilor, astfel încât acestea, în preajma sărbătorii, devin plante de leac.

În multe zone din țară, se aprind noaptea focuri pe dealuri. În unele sate, oamenii umblă cu făcliile aprinse, înconjurând casa, ogoarele și grajdurile.

În dimineața zilei de 24 iunie, a Sânzienelor, fetele obișnuaiau să se spele pe față cu rouă din zone neumbrate. Roua sânzienelor era strânsă de babe într-o pânză albă și nouă, apoi o storceanu într-o oală nouă. În drum spre casă, babele nu vorbeau deloc și mai ales nu trebuia să întâlnească pe nimeni. Dacă toate acestea erau împlinite, atunci cine se spăla cu rouă era sănătos (se vindecau bolile de ochi și piele) și drăgăstos peste an.

Pe ritmul cântecului popular:

„Pă deal, pă cărare,
Să cobor la vale,
Fete frumușale
După sânziene.
Că io te-mpletii
Numai cu fonfiu
Numai cu flori dalbe
Să-l opresc pă bade”,

Fetele mari aduceau de pe câmp „snopi de sănziene”, pe care îi împleteau în cununi, care după ce erau purtate pe cap, se puneau, pentru norocul vitelor, la uşa grajdului, pe parii gardurilor sau la uşa uliței, unde rămâneau până anul viitor .

(Şicula – monografie etnografică, Morariu M. Radu Ioan, Oradea 2005)

Odată constituit, alaiul Drăgaicei pornea prin sat și pe ogoare (Sânzienele erau o sărbătoare a muncilor agricole specifice verii), iar la răscruci, fetele se așezau în cerc (sărbătoarea ”Sânzienelor” era un prilej de a sărbătorii „Soarele”), cântând și executând un dans săltat ale cărui mișcări desenează o cruce. În tradiția populară, se credea că, odată cu drăgaicele, juca și soarele la amiază, astfel că el stătea mai mult pe cer decât de obicei (este ziua cea mai lungă din an).

Ele cântau așa:

„Du-te soare, vino lună,/ Sânzienele îmbună,/ Să le crească floarea-floare,/ Galbenă, mirosoitoare,/ Fetele să o adune,/ Să le-așeze în cunune.”

La finalul săvârșirii obiceiului, băieții cheamă fetele la joc:

„Trandafir mândru-npupit,/ Sânzienele-
au venit./ Hai, hai, după datina străbună/ Cu
joc și cu voie bună.”

Valorificând frumusețea tradițiilor și obiceiurilor populare în cadrul serbărilor cu școlarii, reușim să înfrumusețăm viața copiilor, îi ajutăm să cunoască tradițiile românești și rolul important pe care-l au în viața oamenilor din cele mai vechi timpuri, modul cum aceste tradiții au dăinuit peste timp.

Prin memorarea textelor cântecelor și a poeziiilor, copiii își îmbogățesc vocabularul cu expresii populare, proverbe, zicători, strigături, pătrund în tainele limbii materne și în comorile înțelepciunii populare.

Serbările au importanță deosebită în educarea copiilor : prin conținutul lor se transmit anumite mesaje adaptate particularităților de vârstă și aptitudinilor artistice individuale, apoi copiii prin pregătirea și participarea la serbări se obișnuiesc să trăiască și să viețuiască într-un grup/colectiv (satul întreg era o comunitate unită și sătenii se ajutau unii pe alții în diverse situații și evenimente; aşa au luat naștere obiceiurile, din conviețuirea și respectarea unor reguli/ tradiții pe care comunitatea respectivă și le-a creat pentru un bun trai împreună).

Într-o lume mereu în schimbare, cu ritmuri de viață din ce în ce mai alerte și lipsite de comuniunea specifică vătrei satului, un singur lucru a rămas și va rămâne aproape neschimbat: folclorul românesc. Este ceea ce ne definește ca popor, este emblema neamului nostru.

Poetul Vasile Alecsandri, un iubitor al neamului românesc ne transmite: „poți să cutreieri lumea toată și să te minunezi de rezultatele civilizației, dar nimic nu-i mai fermecător decât colțul de pământ pe care te-ai născut.”

La givan cu Florina Colgia, scriiitoare în grai bănățean

*Profesor învățământ primar Aurora-Luminița Szigeti,
Profesor Alina-Sorina Spineanu,
Școala Gimnazială Mașloc, județul Timiș*

Tradițiile românești constituie una dintre valorile poporului nostru și nu trebuie să lăsăm timpul și evenimentele lumii moderne să ne facă să le uităm.

Alături de literatură, care constituie un factor cu eficiență deosebită în educație, actul artistic popular are și el o contribuție de seamă în dezvoltarea armonioasă a spiritului românesc, la cei mici. În primul rând, copiii încep să înțeleagă specificul comunității din care fac parte, aspirațiile lui, idealurile de ieri și de azi, care sunt oglindite în obiceiurile locurilor; în al doilea rând, punându-i pe copii, încă de la vîrstă școlară și preșcolară, în contact direct cu poezia scrisă în grai, le insuflăm respectul pentru tradițiile zonei în care locuiesc, pentru limba vorbită și dorința de a duce mai departe tot ceea ce îi reprezintă pe bănățeni.

Copilul simte admirația față de creațiile populare încă de când își ascultă bunica cum deapăna firul unui basm sau al unei legende, în care eroii sunt înzestrati cu calitățile țăranului român, îl simte din cântecul duios de leagăn al mamei, din proverbe și zicători, din ghicatori, din doinele cântate îndelung de moșii și strămoșii noștri, dar și din poeziile scrise și recitate cu atâtă dulceață de poetii neaosi ai zonei în care trăim.

Costumul popular românesc, specific fiecărei regiuni, reprezintă istoria acelor oameni de-a lungul timpului, pe acele meleaguri. Portul popular are aceeași structură pe tot teritoriul țării, dar se deosebește de la o zonă la alta prin amănunte cum ar fi croiul, forma și culoarea. Mândria și făloșenia bănățeanului sunt binecunoscute pretutindeni, iar când el îmbracă straiele străbunilor săi, inima-i tresaltă-n piept. Acest sentiment trebuie însuflat și copiilor care, în costumele populare, vor recita poeziile în grai, pătrunși de un puternic patriotism local.

„La givan cu Florina Colgia, scriiitoare în grai bănățean” are ca principal scop promovarea lecturii creațiilor dialectale în grai bănățean în rândul elevilor în vederea creșterii performanțelor școlare. De asemenea, proiectul își propune să dezvolte plăcerea elevilor de a memora și de a recita poezie scrisă în grai bănățean.

OBIECTIVE :

- trezirea interesului elevilor pentru literatura scrisă în grai bănățean, pentru pastrarea tradițiilor lacale;
- integrarea lecturii creațiilor în grai bănățean în viața cotidiană a copiilor și tinerilor de vîrstă școlară prin înțelegerea de către aceștia a nevoii de a păstra viu graiul, tradițiile și portul popular;
- valorificarea graiului, a tradițiilor și a portului popular specific Banatului de cîmpie;

ACTIVITATEA DEDICATĂ ELEVILOR: Șezătoare literară

DESCRIEREA ACTIVITATII:

„Literatura dialectală ar putea fi asociată cu o întoarcere la origini, o întîlnire cu pământul care ne-a născut, cu tradițiile specifice, cu **memoria limbii** în primul rând. Prin grai ne întoarcem în copilărie. Abia aşa ne cunoaștem, ne recunoaștem, ne continuăm.”

Activitatea debutează cu prezentarea invitatiei, doamna Florina Colgia, care le va expune elevilor prezenți creațiile sale literare, apoi le va citi pevestea ”Vergeturilii”. Se poartă apoi discuții antrenante referitoare la cuvintele spuse în grai și gasirea corespondentului din limba literară.

Într-un cadru de poveste (decor specific tradițional), elevii își expun costumele populare autentice, unele vechi chiar de 100 de ani, recită apoi poezii din creațiile scriitorilor dialectali: Marius Munteanu, Ioan Văcariu, Florina Colgia, Gheorghita Brebenar, Delia Rădmăneșteanu.

Sensibilizarea tinerei generații pentru cunoașterea și respectarea moștenirii socio-culturale, apropierea ei de spiritul valorilor autentice precum și stimularea comunicării interpersonale, sunt datorii de onoare pe care orice comunitate, din fiecare zonă geografică a țării, trebuie să și le asume și să le perpetueze spre păstrarea intactă a identității sale ca națiune.

Building up students` confidence through story writing

**Profesor Florina Diana Cordoș,
Liceul Național de Informatică, Arad**

1. Importance of stories

We all know that English is spoken by at least a quarter of the world's population. It is taught and learned in a variety of situations. In most countries it appears in the primary curriculum and continues up to secondary school and university. Learning foreign languages has always been regarded as useful and significant. Nowadays learning English is essential; almost everywhere you go in the world you'll see English. It is on signs, adverts, clothes and websites where is more obvious. We may ask ourselves why. I would say because it's the language most people understand, more than Spanish or Mandarin, which have more native speakers than English. There are more than one billion people who speak or are learning English and that number is going up.

There is a proverb which says that 'knowledge of languages is the doorway to wisdom' because knowing a foreign language gives you the key to a new culture and a new horizon where you can reach. But it is important to know how to speak a foreign language, to be a competent speaker, to master all skills at the highest level. This is why we, as teachers of English as a foreign language, must try to achieve our best performance in providing good language training for our students. An important way of doing this thing is using methods, strategies and techniques that place the student in real-life situations and find new ways to improve our methodology. Living in an almost completely globalised world imposes the knowledge of a foreign language which is regarded as a matter of necessity. Going deeper into the language levels it is a good way of understanding how language works and what it can do for us. Vocabulary acquisition is viewed as an important tool when learning a foreign language, but grammar cannot be omitted either. When producing language (speaking and writing) it is highly important to do it accurately, appropriately, functionally, strategically and overall meaningfully.

This article deals with students` writing and speaking skills and how we, as teachers, can build their confidence through stories in the English language classroom. As British novelist Neil Gaiman (b. 1960) once said, we must teach students to "write their story as it needs to be written. Write it honestly, and tell it as best as you can". Then our role as teachers comes in, because we can shape up the abilities of our students. How can stories help us in language teaching and learning? The answers are pretty simple and easy to find.

First of all, stories build a kind of identity for us as humans, they respond to circumstances made out of our experience of the world and teach us how to adapt to new situations and be part of the society as a whole. Secondly, it is important for students to be able to tell their own stories and others they read from books or magazines. Lots of stories are based on verbal language. Writing stories is necessary for students who have exams. The Common European Framework of Reference for Languages states creative and imaginative writing as one of the eight genres that must be produced by learners.

Using stories in the English classroom can be beneficial for students of any age and class profile. It builds up their confidence, pronunciation, rhythm of speech, clarity, expression, concern for the reader, intonation, and motivates them to share ideas with others. Another important thing that is improved is fluency in all four skills: speaking, listening, reading and writing, it helps recycle already known language, it helps them build new language. Students can better experience the language not only studying it, even at an early age because they are placed in a role or in a real situation. Stories can be written at any age with few words or short phrases the students know (see the example below). The rest can be added through pictures when doing a collaborative writing.

"Bird. Little bird. Very little bird. Very, very little bird. Very, very, very little bird!"

*Cat. Hungry cat! Very hungry cat! Very, very, very hungry cat!
Fly little bird!" (Wright & Hill 2008: 9)*

2. Teacher's role in the writing process

As teachers of English we must be sensitive to the particular situation of the group we are teaching. There could be students who are shy or aren't keen on talking in front of their peers. All these situations can be overcome if the teacher communicates the feeling that stories are important in the classroom for their own sake, showing that we value the stories our students tell and write, even if they contain mistakes, the story itself is the most important.

The teacher usually gives students a story title to write as homework, and then takes the stories and marks them. Over the past few the potential of the writing experience has been improved and it is placed on a higher level where the process of writing is much more important than the product itself.

As a teacher of English, I use stories in the "English Literature for Children Optional Class", where students read out stories chosen by me or by them. We have at least two hours dedicated to each story, followed afterwards with activities of improving vocabulary, speaking, reading and writing stories or paragraphs of them.

In the following lines I will present one of the activities my students performed in class together with some pictures for a better understanding.

Lesson sequence

Pre-reading activity

I ask students to think of fantastic stories they know. I ask them to think of what the main character looks like. I ask students if they know any stories with giants. What do these giants look like?

Introduction

The BFG (The Big Friendly Giant) is a children's book written by British novelist Roald Dahl. The book is dedicated to Dahl's daughter who died of measles at the age of seven. The book was made into a film in 1989; then several followed.

The start of the book begins with an eight-year-old orphan girl named Sophie lying in bed in an orphanage run by Mrs. Clonkers. She cannot sleep, and sees a strange sight in the street. It's a Giant Man, carrying a bag and an odd trumpet. He sees Sophie, who tries to hide in bed, but the giant picks her up through the window. Then he runs quickly to a large cave, which he enters. When he sets Sophie down, she begins to plead for her life, believing that the giant will eat her. The giant laughs and explains that most giants do eat human beings (which he pronounces as "human beans"), and that the people's origins affect their taste. For example, people from Greece taste greasy while people from Panama taste of hats. The giant then says that he will not eat her as he is the Big Friendly Giant or BFG for short.

Aim 1: using cards to learn new words about appearance

Aim 2: using the new words to write a short text about a fictional character

Grammar: present simple, present perfect

Level: intermediate (A1)

Time: 30 minutes

Procedure: Students sit in groups of four. They get some cards which they have to unjumble and complete some sentences written on the board. We explain the meaning of the unknown terms or phrases. Next they have to use at least three of the new learned words to write a short text about a fictional character of their choice. After they are done the leader of the group reads the text aloud.

In order to encourage students to write or speak, no matter their level of English, it is important to cultivate a positive climate in the classroom in which the students feel confident, want to share and don't feel scared of making mistakes. For all these reasons it is worth trying to build up materials that are enjoyable and creative for our students. Above all these arguments one more can be added, that of constantly developing our strategies and techniques as teachers of English, having the desire to

enhance the value of our lessons, make them memorable for the students, becoming our best, and transferring this knowledge to our learners, helping them become successful in their future careers.

References:

1. HARMER, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching*, fourth edition, Pearson Longman, 2007;
2. HUȚIU, Otilia, *English Lexicology*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2008;
3. IONESCU, Alina, Nicoleta, *Teaching English as a Foreign Language: methods, strategies and techniques*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2015;
4. VIZENTAL, Adriana, *Metodica predării limbii engleze: Strategies of teaching and testing English as a foreign language*, Iași, Polirom, 2008;
5. WRIGHT, Andrew, HILL, David, *Writing stories*, Helbling Languages, 2008;
6. https://en.wikipedia.org/wiki/The_BFG

Satul – univers al culturii și al copilăriei

*Profesor Laura Orban,
Liceul Național de Informatică Arad*

Privesc către colinele imense, impunătoare și verzi, numite dealuri, parcă imaginându-mi-le deja roșii, săngerând datorită strugurilor plini de savoare și simt cum o stare inexplicabilă de bucurie pune stăpânire pe mintea și pe sufletul meu. Pădurile sunt pline ochi de fel și fel de povestioare pe care și le spun copacii de mii de ani fără încetare. Ei sunt protectorii satului, străjeri de când e lumea și Pământul, care, fără pic de osteneală, veghează satul plin de oameni preocupați de griji, de treburi, mereu puși în mișcare. Pe cărările infinite ale pădurilor din sat sunt presărate gânduri, momente, amintiri, dorințe, frământări, iubire și ură, pași rătăciți sau poate regăsiți, mii de povești pe care doar străjerii și le mai amintesc. Fiecare pas făcut pe vreo cărare, mai strâmtă sau mai largă, șoptește o poveste, o amintire, o durere, o bucurie, o vindecare sau o rană. Pădurea întreagă e plină de comori uitate, dar niciodată pierdute. Cerul e mai frumos la sat, împodobit cu nori mai albi decât oriunde altundeva și vizitat de păsărele mai vioale, mai frumoase. Albastrul său e unul minunat, te pierzi în el ca într-un labirint întortocheat, prin care bântui și nu găsești ieșirea. Dar oare ai vrea să o găsești? Privești spre el și simți că îți iezi zborul. Te înalți din ce în ce mai sus și simți că ai atins nemurirea. O stare de perfecțiune îți împânzește firea și-ți farmecă mintea care pornește inconștientă într-un dans incontrolabil și interminabil. Dansezi pe trilurile păsărelelor măiestre, îți concepi propria ta lume, propriul tău destin. „Cerul nu e limită!”, ajungi să îți repeți neîncetat. și chiar aşa și este. Cerul e doar portalul în spatele căruia se află mii de dimensiuni, mii de dorințe împlinite, mii de destine croite de persoane care au descoperit ce înseamnă să visezi, care au descoperit fericirea. Soarele străluceste mai voios la sat. Este precum un bulgăre de aur menit să întrețină o atmosferă de poveste peste sat. Aduce strălucire și colorează totul prin intermediul razelor sale aurii și pătrunzătoare, calde și zglobii și mângâie fețele țăranilor harnici care muncesc voioși pe mările verzi, numite câmpii, la sfârșitul căroră cerul își dă mâna cu pământul.

Satul, în timpul zilei, este un adevărat loc desprins parcă dintr-o poveste. Mereu viu, datorită localnicilor puși pe treabă, datorită copiilor care se joacă neîncetat și datorită podoabelor naturale care se regăsesc în numar mare la sat. Aici e paradisul verde, e locul în care renaști, locul în care îți găsești pacea, liniștea și fericirea, locul în care universul și-a găsit casa, e locul în care trăiești și visezi cu adevărat. În el este concentrată toată imaginația omului, arată divin, este un cuib de regăsire interioară, un paradis etern, un loc de care cu greu te poți desprinde, o complicată melodie pe care, dacă ajungi să-o deslușești, poți să auzi cum sufletul îți șoptește: „Aici doresc să prind rădăcini!”. Este hrana sufletului și a minții de care orice făptură are o reală nevoie. Continui să privesc peste marea de aur regăsită aici, căci îmi conferă o satisfacție sufletească rar întâlnită. Doresc din ce în ce mai mult să descopăr orice colțisor din sat, deoarece știu cu siguranță că ascunde o poveste fascinantă. Vreau să ascult padurea și câmpul și dealul, frunzele, florile, iarba, pământul, știu că toate au ceva de oferit. Vreau să încep să scriu povestioare într-o carte care presimt că nu va avea sfârșit. Îmi doresc să scriu tot ce ascult, tot ce văd și trăiesc, fie în proză, fie în versuri, fie în note puse pe mii și mii de portative, căci ce e aici merită trăit foarte des. În urma acestor trăiri, sufletul o ia la galop din pricina fericirii dobândite, iar imaginea creează lucruri nebănuite.

La sat, oamenii sunt mai buni, mai frumoși, mai voioși decât oriunde altundeva. Deși munca lor este extrem de obosită, niciodată nu se plâng. Sunt mereu gata să ofere ajutor, oricât de osteniți ar fi. Aceștia sunt oameni cu adevărat buni! Sunt Oameni, nu doar oameni. Ființe minunate cu sufletul mereu Tânăr, care chiar trăiesc, nu doar există. Copiii se joacă împreună, nu țin cont de vreme sau de condițiile sociale. Ei doar se joacă. Copilăria e minunată la sat. În amintire-ți rămân întipărite veșnic amintirile dobândite aici, locurile cutreierate și experiențele trăite. Viața la sat este asemenea unui suflet de copil: pură și mereu vie. Seara surprinde satul într-un cadru mirobolant. Luna argintie se ridică deasupra colinelor verzi și își împrăștie magia argintie pretutindeni, făcând întreg

locul să strălucească precum un diamant bine şlefuit. În timp ce oamenii se retrag osteniți de muncă în căsuțele lor, liniștea îmbrățișează ușor satul. Uneori se mai zărește câte o luminiță aurie provenită de la ferestrele țăranilor, luminițe care parcă creează un joc uluitor și care-i oferă satului o imagine unică. Lucian Blaga spune atât de frumos că „veșnicia s-a născut la sat”. Cred că timpul, libertatea și umanitatea s-au născut și ele la sat. Obiceiurile și tradițiile sunt respectate cu sfîrșenie de către localnici, timpul trece mai lent, iar oamenii sunt mai buni, își trăiesc viața din plin, iar acest lucru se observă cu ușurință pe chipurile lor mereu senine. Totul e mai frumos la sat, dacă știi cum să privești lucrurile. Aici renaști, aici simți cu adevărat că trăiești, descoperi cu încântare că cerul nu e limita și că viață merită trăită pentru bucuriile pe care le oferă.

